

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON: 1-77

Férfi telefon (nyomda) 7-02

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre

Félévre

Negyedévre

Egy óra . . .

IX évfolyam * 220. sz. Disztr. 2. II. 8.

1928 Október 16 kedd

* 5689 Chesvan 2 *

Cenzurat: Sució

Dl. Ramaseter Róbert
Budapest

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Fekete decennárium

Ma tíz esztendeje történt, hogy gróf Tisza István, a magyar parlamenti többség vezére, lélekzet-visszafojtó csöndben felállt és bejelentette, hogy a központi hatalmak elvesztették a háborút.

A parlamenti többség soraiban halk morajlás válaszolt Tisza történelmi jelentőségű szavaira, míg a Károlyi Mihály vezérlete alatt álló ellenzék soraiban dühös kifakadások hangzottak el:

— Ezt előre tudtuk. Ha külön-béket kötünk volna az antanttal, akkor mindez nem következett volna be, de mikor kijelentettük, hogy antantbarátok vagyunk, önként lehazaárulítottak bennünket. Ezért önként viselik a felelősséget...

Nemcsak a magyar ellenzék, de az egész világ demokratikus közvéleménye is azt hitte, hogy az antant-hatalmak, szemben a központi hatalmakkal a demokráciát, a békét, a népek jogegyenlőségének elismerését képviselik és győzelmeiket egyetlen célja van: a nemzet militarizmus helyébe a népek egyenjogúságának elismerését tenni meg a világ új mozgató erejévé.

A központi hatalmak frontjának összeomlása óta tíz év telt el és ez a tíz esztendő a legoptimistábbakat is arról győztette meg, hogy ez a nagy reménység, amelyet az antant-hatalmak győzelméhez fűztek, hiábavaló és fölösleges volt. Kétségtelen, hogy a központi hatalmak háborúszelével egy csomó elnyomott nép jutott függetlenséghez és új államkeretekhez ezzel szemben azonban egy csomó elédig szabadon élő népcsoport került szinte elképzelhetetlen elnyomottságba.

Tíz évvel ezelőtt, a központi hatalmak frontjának összeomlása idején, maguk a győzött népek is hitték abban, hogy a világháborút nem a megtorlás szelleme fogja követni, hanem a népek kienyomtatásának korszaka. A békeszerződések beigazolták, hogy ez is meddő reménység volt. Sőt meddő reménység volt az is, hogy a világháború után a világi béke korszaka fog ráköszönteni az emberiségre. Ma, tíz évvel a központi hatalmak frontjának összeomlása után, a legyőzöttek lefegyverezve állanak szembe a világgal, ezzel szemben a győzők olyan hallhatlan fegyverkezést folytatnak, amely a háborúelőtti méreteket is megsemmisíti. S mialatt Locorni és Kellogg-paktumok azt a hitet igyekeznek elterjeszteni a naiv lelkekben, hogy a győző hatalmak a világbéke szellemét akarják megszilárdítani, — a kulisszák mögött sőt egész nyilván angol-francia flotta- és légierők, katonai konvenciók szövegei és a tervezési konferenciákra vonatkozó megállapodások és összejövetelek meddők és sikertelenné hangzanak el. Tíz évvel a fegyverszünet, illetőleg a frontok összeomlása után a megszállott Rajna-területek fölött meg tilos az óriás-Zeppelinnek elrepülnie és a kisebbségi elnyomás házaletére hangosabban ostromolja a népek szövetségét, meglehetősen sikertelenné.

A csalódottságnak és kiábrándultságnak keserűsége alig ülte meg még intenzívebben az emberek lelkét, mint napjainkban. Sehol sincs béke, sehol sincs még relatív nyugalom se. A tiroli németek az olasz fascizmus nyomása alatt szinte elviselhetetlen szenvedésben mennek át. A boldog egymásmeláztatás mámorában Jugoszláviában élethálálharca gyűjtik erőit egymás ellen a horvát és a szerb

nép. A legdemokratikusabb államok is fokozatosan haladnak a legelviselhetetlenebb rendőrállam típusok felé, arról nem is beszélve, hogy az államok jó része már nem is rendőrállam, hanem a cári Oroszország ochrana-rendszerének másolata lett.

Tíz évvel a békeszerződések megkötése után soha olyan konjunktúrája nem volt a nyomornak s a nyomorral egyidejűleg a fegyverszünetnek és a nehéziparnak, mint napjainkban. Elmondhatjuk, hogy a frontok összeomlása és a

fegyverszünetek óta eltelt tíz év máig decennáriuma a legsötétebb kálváriák középeztette találja az egész emberiséget. Ma még a legnaivabbak is tudatában vannak annak, hogy azok a politikusok, akik a békeszerződések létrehozásában s akik ma is kezükben tartják világszerte a kormányzás gyöplőt, mindenre alkalmasak csak arra nem, hogy a földön igazi békét, igazi szabadságot, igazi demokráciát, igazi rendet teremtsenek.

Ezeket az urakat, akik pedig az antimilitarizmus és a demokrácia jelszavai-

val küldték lövegeiket meghalni a harcokra, anem érdeklő követésbe, mint a demokrácia és a béke ügye. Azonban éppen a sok csalódás és keserűség érzése fokozza fel a megcsalt, a rászédett milliókban azt az akaratot, hogy egy új világot teremtsenek a régi helyén s hiszszük is, hogy a következő tíz év meg fogja hozni a várvárt békét, a népek valódi egyenjogúságát, az igazságálatosságok korrigálását és a fényes leszelést.

Megnyílt a parlament őszi ülészsaka

Sok reménységet, de kevés pozitívumot tartalmaz a trónbeszéd

A kölcsönről nem tett említést a trónbeszéd. Elmarad a beígért botrány, mert a liberális képviselők cserbenhagyták Istrate Micescut.

Bucuresti-Bukarest, október 15. Az *Uj Kelet tudósítójától.* Ma délelőtt 11 órakor ünnepélyes külsőségek között megnyílt a parlament őszi ülészsaka. Délelőtt 11 órakor a Mitropolia dombján lévő székesegyházban tedeum volt, amelyen a kormány összes tagjai, a polgári és katonai méltóságok képviselői, valamint a liberális képviselők és szenátorok teljes számban vettek részt. Pél-tizenkét óra a parlament tagjai átvonultak a kamara üléstermébe, amely ez-alkalommal zsufolásig megtelt. A tábornoki akar jelenlevő tagjai, köztükük *Presan* és *Averescu* tábornokok, a miniszterek számára fentartott padsorban foglaltak helyet, a kormány tagjai pedig a szónoki emelvény körül csoportosultak

Az ellenzékét egyedül Papacostea averes-czus képviselő reprezentálja a liberális parlamentárok között, akik oly számosan vannak, hogy megteik velük a terem. A karzatok zsufolva vannak érdeklődőkkel és megtelik a diplomáták páholya is a föföldi államok képviselői-ve.

Pontban 12 órakor Bratescu háznag, kalapácsütéssel csendet parancsol és harsány hangon bejelenti:

— A magas régestanács!

Hangos óvációk és éljenzések közepete a következő pillanatban bevonul a régestanács, élén Miklós régestsherceggel, aki azonnal a szónoki emelvényre siet és a következő trónbeszédet olvassa fel:

lyet tomboló óvációval fogadták az egybegyűlt liberális képviselők és szenátorok, — a régesttanács a katonai díszőség sorfala között elvonulva visszatért a királyi palotába.

A trónbeszédnek egyik kétségkívül legértékesebb része az, amely a romániai kisebbségekről emlékezik meg. Egyrészt megállapítja, hogy a kisebbségekkel szemben a kölcsönös bizalom és az őszinte liberalizmus politikája is követhető s hogy a tízéves egytélés sok nzelítést és előítéletet oszlatoit el. Másrészt bejelenti a trónbeszéd, hogy a kisebbségi kérdéssr endezésére intézkedések történnek. Pozitívumot, sajnos, a trónbeszédnek ez a passzusa sem tartalmaz, bár az „intézkedések” alatt kétségkívül a kisebbségi státusumot érti a kormány. Fájdalom, a nézeteltéréseket és előítéleteket pedig csak részben sikerült eliminálni és a liberalizmus politikája nemcsak „követhető” de követendő kell hogy legyen ahhoz, hogy az ittlő kisebbségek az emberiség és a békeszerződések szel lemének megfelelően helyezkedhessenek el az új államkeretekben.

Minden rendben van

Délután három órakor a képviselőház és a szenátus már meg is tartották első ülésüket. Mindkét törvényhozó testület ülésének programján az új tisztikar megválasztása szerepelt. A szenátus Nicolaeescu elnökkel az élén, a tavalyi tisztikart választotta meg teljes egészében, a képviselőház pedig közfelkiáltással ugyancsak a tavalyi elnököt, Nicu Savaeant választotta meg. Az elnökök megválasztását, amely körül tudvalevőleg az Istrate Micescu—Stelian Popescu-affér miatt nehézségek támadtak — ma délutánra halasztották el. Hir szerint a kormánynak sikerült a többségi képviselők körében keletkezett egyenlenségeket elsimitani és bár Istrate Micescu meg fogja tartani Stelian Popescu elleni interpellációját, a beígért botrány el fog maradni, mert a képviselők óriási többsége szolidaris a kormánnyal. Stelian Popescu az interpelláció elhangzásáig a szenátusban fogja képviselni a kormányt.

A trónbeszéd

„Képviselő urak, szenátor urak

A törvényhozás második rendes ülészsaka újabb lepeső jelent Románia fejlődésében. Tízévi munka után most jutottunk el a stabilizáció külföldi és belföldi előfeltételeinek megtöretésével a penzügyi és valutáris konszolidáció munkájának tökéletesítéséhez. A fő jegykibocsátó bankokkal folytatott tárgyalások olyan stádiumba jutottak, amelyek reményt nyújtanak a román valuta-konszolidáció mielőbbi megvalósításához. Ennek nagy közszükségletnek eljcsítéséhez tartozik bankjegyforgalmunk szaporítása is amely nemcsak a nemzeti konszolidáció művének szolgálatában áll, de a továbbfejlesztést is lehetővé teszi. Reméljük, hogy e munka körül összpontosulni fog a haza összes fiainak lelkiismerete és szolidaritása.

Ennek az ülészsaknak első feladata lesz a stabilizációval kapcsolatos és annak további folyamatát biztosító javaslatok megszavazása. A következő feladat a jövő évi költségvetés tétő alá hozása lesz, majd kulturális és igazságszolgáltatási javaslatok fogják a konszolidáció művét szolgálni. A törvényhozási egységesítés céljait mozdítják elő a büntetőjogi reform, a kereskedelmi jog új szabályozá-

sa, a közigazgatási törvény módosítása, a csendőrség újjászervezése, az uttórvény, a munkakódex, a halászat törvény, a gabonatörvény és az állatbiztosításra vonatkozó törvényjavaslat.

Románia a többi államokkal változatlanul jóviszonyban él. Békepolitikánkat fejlejte ki a Kellogg-paktumhoz történt csatlakozásuk és a béke szolgálatában áll Görögországgal kötött egyezményünk is. Az Egyesült-Államokkal barátsági szerződést kötöttünk. Berlimban tárgyalásokat folytatunk a vitás kérdések elintézésére és reméljük, hogy ezek jó eredménnyel fognak végződni.

Nagy gondot kell fordítanunk a hadsereg ellátására, felszerelésére és ezzel kapcsolatban új sorozási törvényre lesz majd szükség. A nemzeti egység megvalósítása óta eltelt tíz év alatt a különböző kisebbségekkel való együttélés sok nézeteltérést és előítéletet oszlatoit el és az őszinte liberalizmus politikája követhető ebben az irányban az állam magasabb érdekeinek respektálása mellett. Örömmel kell fogadni minden olyan lépést és intézkedést, amely ezt a célt szolgálja.

Isten ádását kérjük a törvényhozó testületek munkájára!

A trónbeszéd foelvasása után — ame-

Lezajlott a Keren Hajjeszód országos konferenciája

Uj módszerekkel indul meg a Keren Hajjeszód kampány

(Cluj-Kolozsvár, okt. 15. Az Uj Kelet tudósírójától.) Vasárnap délután zajlott le az erdélyi Keren Hajjeszód konferenciája a kolozsvári Kereskedelmi és Iparcsarnok dísztermében. A konferenciát ünnepélyes megnyitó előzte meg, amely imponáló és bensőséges volt. Amikor megjelent a teremben Dr. Jehuda Wilensky, a Keren Hajjeszód központi delegátusa, a szűfolt teremben tomboló lelkesedés tört ki.

A Keren Hajjeszód erdélyi központi bizottságának elnöke, Dr. Balázs Endre román nyelvű megnyitójában ismertette a Keren Hajjeszód intézményét, mint a zsidó nemzeti otthon egyik legfontosabb instrumentumát, amely a román kormány és a román nép részéről mindenkor szíves támogatásban részesül. Hódolattal köszönti ezért a regenszancsot, a kormányt és a román népet.

Közönlő beszédét azután nemelül folytatta és kihangsúlyozta az újonnan meginduló kampány fontosságát Erdély és az egyetemes zsidóság szempontjából. Aposztrofálja Dr. Jehuda Wilenskyt, a fíradhatatlan és új eszméket teremtő organizátort, aki nagyszerű képességeit ennek a szent ügynek szolgálatába állította. Üdvözlő továbbá Wilensky vezérkariát, elsősorban Dr. Rachel Klompust asszonyt, aki Eszlandban, fontos állami hivatal élén is a zsidóügyet szolgálja, amennyiben vezetője a kultuszminisztérium zsidó osztályának. Üdvözlő továbbá Dr. Otto Abelesz a hírneves bécsi író, a Jeruzsálemből idejött Leoonon irót és a Haifától származó Dr. Spiegel professzort. Vázolja a Keren Hajjeszód történelmét és benső struktúráját, amely lehetővé teszi, hogy a zsidóság minden rétege dolgozhasson az újjáépítésért. Majd a munka új átszervezésének szükségességét indokolja és kiemeli a Keren Hajjeszód nagyeréjű, átfogó eszmeiségét, amely a nemzetközileg legjobbjait is maga mellé állította. Senki a nyomasztó gazdasági helyzet ürügye alatt, vagy mert saját intézményeinkre kell tartálékolni az adozat-készítést, ki ne vonja magát a Keren Hajjeszóddal szembeni kötelezettségek alól. Az idő repül, ülüssük a gyümölcsöt, ki tudja, vajjon a pénzből, amit mi adakozunk a Keren Hajjeszódra, nem e az az iskola épül, ahol a mi unokáinkat fogják előkészíteni az életre.

A zsidó Nemzeti Szövetség, a Joint és a hitközségek üdvözlése

Dr. Fischer József a Zsidó Nemzeti Szövetség nevében köszöntötte a konferenciát és a legutóbbi cionista kongresszus szellemét állította a tanácskozáskor elébe: a konszolidációt. Ezekérszáz beutazási engedélyt kért legújabbai az executive chaluoc számára, ami a palesztinai krízis megszűnésének legjobb jele, de nekünk kell gondoskodni, hogy ezek az emberek és az utánuk jövő munkálkalmat kapjanak. Elvárja, hogy Erdély zsidósága eszékvéseiben fogja dokumentálni az ideállal való közösséget.

Dr. Kerész Jenő az Árvagondozó nevében üdvözlő azt a nemzetközi szervezet, amelynek hivatala, hogy Palesztinában a keleti tanyaság helyébe a modern, gyors ütemű civilizációt honosítsa meg. A Keren Hajjeszód munkája fésőbbrendű munka, amit mindnyájunknak odaadón kell támogatni.

Dr. Pollák Sándor az ortodox, Kelemen Bernát a neológ hitközség nevében üdvözlő a vendégeket és a konferenciát.

Dr. Szónyi Géza az üdvözlések után felolvasta lord Balfour, Weizmann, Szokolov, lord Melchett, Justin Godard, Oskar Wassermann és több más notabilitás köszöntőleveleit és sürgönyét.

Dr. Jehuda Wilensky emelkedett ezután szószárra. Az érdekes, őszlejtű, friss

temperamentumu hadósti lelkesen meg-lapsolták.

Wilensky beszél

— Barátaim és a saját nevemben — mondotta — köszönöm a lelkes fogadatlást. Az üdvözlésekből igaz emberi érzesek hangja árad felém és ez előtti bizalommal a lelkesemet. Az a nép vagyunk, amely soha nem igyekezett kifelé a nagyvilágba, amelynek az otthon volt az ideálja, a bekes munka és ime, ez a nép hontalanna vált. Az a nép vagyunk, amely régi otthonában a hazai föld megmívelésének szentelte életét és számos szükségleteit más kereskedőnépek útján fedezte, ime, ez a nép maga is kalmárnéppé változott. Idegen erkölcsök, idegen kultúrák zászlohorozójává vált és most csomagára eszmél. Megkeresi saját benső igazságát, vissza akar térni földjéhez, saját kultúrájához, önálló politikájához. Meg akarja hódítani az országot, amely évszázadok óta elszegényedetten állott. Ez a nép celul tüzte ki saját céljait és ennek eszközeként régi otthonát akarja visszaszerezni. Emberfeletti nehéz munkára vállalkozunk, mert mielőtt Erec Jiszraél bekes meghódítása bekövetkeznék a gálutban is mindenképp másként kell alakulnia. Ki kell saját magunkból pusztítanunk mindazokat a tulajdonságunkat, amelyek megakadályozhatnák szabad népi fejlődésünkben. Újon levő államnak kell lennünk, ha célukat elérni akarjuk. Már volt ez egyszer így Amikor Egyiptomból Erec Jiszraél felé vándoroltunk. És akkor elődeink közül sokan fellázadtak, mert nehéz elhagyni a husos fazekat és odamenni, ahol csak kövek és homok vár rájuk.

A válság oka

Fájdalom, a gálut vándorlásai alatt vesztettük érzékünket az idők követésével szemben. Évszázadok óta máról-holnapra élünk és kipu sztult belölünk az a kötelességérzet, amellyel tartozunk multunknak és a jövőnek. Az lsten nevé mi a mult, jelen és a jövő fogalmaival érzékeltettük. Hol vagyunk magunk ettől az ideáltól! Elvesztettük azt a képességet, amely egy népet összefog a multtal, a jelenmel és a jövővel. Ez a foglalkozásunk pedig kufforrása a sok akadálvnyak, amely az ország újjáépítése elé tornyosul. Innen származik a zsidó nép türelmetlensége és a kitartásnak roppant hiánya. A legkisebb eredménytelenség már valósággal kétségbeéit bennünket, mert csak a máért és a mának élünk. Egy egészséges nép, amelynek az öntudata is egészséges és amely tudja, hogy a fejlődés válságok nélkül el sem képzelhető, nem veszti el önbizalmát. Mert voltaképpen hogy is jött létre a krízis? Egyetlen esztendő beforgása alatt negyvenezer zsidó vándorolt az országba, vagyis egyharmada az akkor ott élt zsidóknak. Bejöttek tömegek, akik nem ismerték az ország viszonyait, kis tökével és ez gyorsan felidézte a válságot. Megindult a telek-spekuláció, az araboktól drága pénzen megvásárolták a földeket és amikor építkezni kellett, már nem volt pénz. Beütött a krach, mert kunsztokat akarunk mutatni. Nem volt hitel, nem volt pénz jelzálogra sem. A Keren Hajjeszódnak nem volt pénze, hogy a telek-spekulációt megelőzze, mert a gálut zsidói nem adtak a mi céljainkra.

Saját erőnkéből!

Am a viszonyok megváltoztak. 1927 tavaszán még nyolcezer munkanélküli élt Palesztinában és most 1928 őszén már alig van zsidó munkanélküli. (Taps.) Vajjon hogy történt ez? Talán nagyobb áru lékek folytak be a Keren Hajjeszódhoz? Egyáltalán nem!

Hanem az ország saját erejéből gyúrte le a válságot.

Most újra a fellendülés periódusa előtt állunk. A Ruttenberg-művek üzembelhelyezése már csak rövid idő kérdése. Egy éven belül olyan mennyiségű elektromos energia fölért fogunk rendelkezni, amelynek egy részét el fogjuk tudni helyezni Szyriában és Egyiptomban. Nagyon szép lehetőségeink nyílnak a haifai kikötő megnyitása által általános kereskedelmi szempontból. Önök talán nem tudják, hogy eddig a bárkán való szállítás költsége a parttól a gőzösig majdnem annyi volt, mint amennyi fuvardíjat a gőzös számít fel a palesztinai kikötőtől az angol partog. Ha azonban rendes kikötők lesz és nem kell apró hajókat igénybe venni, az összes palesztinai exportárúk óriási módon meg fognak olcsobbodni és ezzel elsősorban együtt jár majd a bor és narancstermelés nagy fellendülése.

A hitkötegernek kincseinek kiaknázása és a fibériási gyógvforrások hasznosítása szintén kiűszöbön áll. De pénzre van szükségünk, hogy a kiűszöbön állt új bevándorlást zavartalan legyen. A Keren Hajjeszódra vár a

A konferencia érdemleges munkája

Néhány peronyi szünet után következett a konferencia érdemleges tanácskozása. Dr. Balázs Endre javaslatára megválasztották a konferencia elnökségét. Az elnökség tagjai lettek dr. Kerész Jenő dr. Eisler Mátvás, Darvas Mór (Targulmures), Sennensiebb Jenő (Tagumures), dr. Schwartz Lajos (Satmar), Jegyző dr. Szónyi Géza.

Dr. Szónyi Géza ismerteti a Keren Hajjeszód erdélyrészi irodájának munkásságát 1923 október 1-től 1928 augusztus 31-ig. Jelenleg körülbelül negyven városban van Keren Hajjeszód szervezet és a városok legtöbbjében a KH-fizetők által választott bizottságok, kisebb helyeken a munkát önként vállaló megbízottak voltak a központ segítségére. A delegátusok szemléltető módon láthatták az eléjük terjesztett statisztikákból és egy erre az alkalomra kiadott füzetből azt a szomorú tényt hogy míg a Regát, amelynek 250 ezer zsidója van, 92.211 fínt adott a KH céljaira, addig Erdély mindössze 8201 fínt, vagyis fejenként 24 lej. Egy alkalmi albumban, amit szintén az Erdélyrészi Iroda adott ki, illusztrációk és diagrammak mutatják azt a fejlődést, amit a Keren Hajjeszód-munka révén lehelett Palesztinában elérni.

Ezután beértesztette a Központi Iroda javaslatát, amelynek kimagasló momentuma hogy az ötées gyűlések rendezése megszűntessék. Kikűszöbölendő a jegyzési kötelezettség mai formája és a más országokban is bevált rendszer, kell meghonosítani, vagyis a felajánlott összeg azonnali kijűzetését kell kérni és amennyiben ez lehetetlen, akkor váltóval kell biztosítani annak kijűzetését.

A munkaműdszerben van a hiba

Dr. Wilensky a központi direktóriumra hárítja a felelősséget, amiért ebben az ország részben olyan győnge eredményeket lehetett elérni. Nicsen zsidó, aki ne adna, ha elmennek hozzá és ilyen magaslatos célra kérnek. A munkaműdszerben van a hiba, de reméli, hogy egy nagyarányú akció a mulasztottakat helyre fogja pótolni. Igyekezni kell, hogy a Keren Hajjeszódra való gyűjtés minél kevesebb költséget emészen fel.

Dr. Wilensky referátumát holnap szí

feladat, hogy a munka ismét nekikérüljön és hogy célunkhoz közelebb érjünk.

En ismerem majdnem az egész világot zsidóságot és tudom, hogy emellett a népek igenis van áldozatkészége és van érzéke egy új, tisztultabb és szabadabb fejlődés irányában.

Nekiünk nicsenek végrehajtóink, nicsenek adótszűvűelőink, mi a zsidó lelkiismeretre apellálhatunk csupán. De az a meggyőződésünk, hogy ez a lelkiismeret Erdély földjén is győzni fog.

Asszonyok munkája

A nagyhatású beszéd után dr. Rachel Klompus köszöntötte a konferenciát és vázolta a zsidó nő szerepét az újjáépítésben.

— A zsidó gyermek — ugymond — Palesztinában már szabadon él saját népe eszmeiségét szívja magába és a zsidó asszony már egy új típus, amely dolgozik, tanul és műveli a földet. Az asszony vállvetve dolgozik ezen a megszentelt földön urával és sehol ideálisabb együttélés el sem képzelhető mint ezen a földön. Remélni akarom hogy amikor elhangzik a hívó szó Palesztináért, Erdély zsidó asszonyai fogják tudni kötelei sűgűket.

Dr. Eisler Mátvás íróbbi, aki hivatali elfoglaltsága miatt később jött a konferenciára, szűt kért és a hitközségek országos szövetsége nevében köszöntötte a konferenciát és isten áldását kérte annak munkálkodására.

Dr. Jakobi Emil szenátor az UER nevében üdvözlötte a vendégeket és ezzel a konferencia első része lezárult.

munkában részletesen ismertetni fogjuk. Dr. Balázs Endre nagy sulyt helyez arra, hogy a munkából mindenféle párt-szemponctól és politika eleve kapesolástól ki.

Engel Jeremiás (Gheorgheni) azt kívánja hogy a Keren Hajjeszódra való adakozást a hitközségek is intézmény-sítek potadó formájában.

Dr. Hamburg József az önkéntes munkaerők kifűtősen a nők bevonását tartja fontosnak.

Boskovits József sulyt helyez arra, hogy az ortodox elemeket minél intenzívebb módon nyerve meg az új akció a Keren Hajjeszód ügye számára.

Dr. Schwartz Lajos (Satmar) a propaganda nézve tesz néhány javaslatot.

Darvas Mór (Targulmures) azt kívánja, hogy inkább a kis adakozókra gondoljanak az akció során, mert a kis ember lekicsmereti kérdésnek tartja a Keren Hajjeszód ügyét és ha nem jár nagy megterheléssel, szívesen adakozik.

Kauttit Erő (Timisoara) helycsoportja által eszközölt módosításokat terjesztette be.

Blum Zsigmond (Oradea) panaszolja,

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy fizemünk munkásait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Bűsendorf, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár Rt.

hatalmas raktárait Hitelekpes egyeneknek kedvező tiz tizi feltételek

Kedd, 1928 október 16.

hogy Vára léka dubióz Dr Erdély napról-hóna Keren Hajjeszód Dr. Fischer József az önfeg táknál. Ene nia a Keren nem szabad nista moza nem vesz a nem szok után Kovács élnékrészt a községek m A Keren ponti irodák által k gadták, min tek.

Ezután eg lassították az vezelősségét.

Az elnöki Adorján Em lyás, dr. Fischer József, dr. S Pál Cluj, Timisoara, elöki tanács elnöke és k

A kurator Balázs Endre dr. Kerész Jenő, dr. Fischer József, dr. Fen Giskalay Gutfried Ad Hamburg József, Hoves Vilmos Kohn Hillel, dr. Marton E Neufeld Mihály Károly.

Ellenöző László, dr. Polkó

Az országos újsórárt holo

Az ősz szükségessé vált

LO

női díj Cluj, P

Sz

Reklámára

1 m. vászon (tel) 1 m. mesett seb 1 m. mesett ilan 1 m. meso bárson 1 m. csibes gyap 1 m. 140 cm sz

Kabát és tek óriás Szvettere gyár

LIT Paptam Gyamar-, vese-, ban, amak legjot DACIA vizititő Rege

Az órlás-Zeppelin elérte az amerikai szárazföldet

A Zeppelin elrepült Washington és Baltimore városok fölött

(Washington, október 15. *Az Uj Kelet tudósítójától.*) A német léghajó technika legújabb alkotása, a Graf Zeppelin viszontagságos tengerföldti utját befejezte és elérte az amerikai szárazföldet. A hatalmas légi alkotmány sorsa miatt napokon át aggódott az egész kulturvilág, amely ennek az utnak sikerétől a közlekedés körül történeti újításokat várt. A Graf Zeppelin, amely szeles időben hagyta el Friedrichshafenben hangárját, amikor az Óceán fölé került újból viharzónába jutott és több helyen meg is sérült, úgy hogy gőzcsök és hadihajók segítségével folytatott rádiója útján Newyorkban pedig, ahol 60 ezer ember virrasztotta át az egész éjszakát óriási izgalom között lesték a Zeppelin soráról érkező híreket.

Marre felé halad. A szakértők jóslata a Zeppelinnel huszonnégy órai késést, mintán utjának egyik szakaszán rendkívül heves viharzónába került és a stabilizációs felülete is megsérült.

Berlin, október 15. A speciális német Zeppelin hirszolgálat vezető Newyorkból, hogy az óriásléghajó közép-európai idő szerint este hét órakor megjelent az észak-amerikai Egyesült Államokhoz tartozó Maryland állam legnagyobb városára, Baltimore felett. A Zeppelin érkezését a lakehursti repülőtérre és a leszállást közép-európai idejű esti tízenegy órára várják. Baltimorel Philadelphia irányában repült a léghajó. A Baltimore-Philadelphia közötti utvonaltól százötven méterrel magasabban repült a Zeppelin, amelynek palotája és a német nagykövetség

palotája felett. Mindössze háromszáz méteres magasságban repült itt s a hord felület sérülése egészen jól kivehető volt. Látták azt is, hogy a léghajó magassági kormányának fele hiányzik. E sérülések azonban semmilyen befolyást sem gyakoroltak a léghajó biztonságára.

Coolidge elnök üdvözlő táviratot intézett Hindenburg elnökhöz és Eckenerhez.

A Lakehursti léghajócsarnokban arra a hírre, hogy a léghajó elérte az amerikai szárazföldet, mindent előkészítettek a leszállásra s az óriási léghajó elhelyezésére. A csarnokban volt egy nagyobb és két kisebb léghajót a repülőtér más hangárjaiban helyezték el. Lakehurstban óriási örömet váltott ki a hír s egyre fokozódó izgalommal várják a nagy pillanatot.

hogy Váradon a jegyzések nagy százaléka dubióz.

Dr. Erdélyi Emil kívánja, hogy hónapról-hónapra adjanak ki jelentéseket a Keren Hajjeszód-munka állásáról.

Dr. Fischer József kívánatosnak tartja az öfegyelmet, különösen a cionistáknál. Ennek a rétegnek elől kell járnia a Keren Hajjeszód-munkában és nem szabad magukat között túrni a cionista mozgalomban olyan embert, aki nem vesz részt a munkában.

Az elnök dr. Kertész Jenő rezüméje után Kovács Miklós a propaganda főfeladatokról beszélt, különösen a hitközösség megdolgozása tekintetében.

A Keren Hajjeszód erdélyi központi irodájának javaslatait a felszólalók által kívánt módosításokkal elfogadják, mire a tanácskozások véget értek.

Az új vezetőség

Ezután egyhangú szavazással megválasztották az erdélyi Keren Hajjeszód új vezetőségét.

Az elnöki tanács tagjai lettek: dr. Adorján Emil Oradea, dr. Eisler Mátyás, dr. Fischer József, dr. Fischer Tivadar, dr. Sebestyén József, dr. Steiner Pál Cluj, Tótsz Rezső, dr. Veres Adolf Timisoara, dr. Weisz Sándor Cluj. Az elnöki tanács tagjai még a kuratórium elnöke és két alelnöke.

A kuratórium tagjai lettek: elnök dr. Balázs Endre, alelnökök dr. Jacobi Emil, dr. Kertész Jenő. Tagjai: Bergner Dezso, dr. Fenichel József, Fischer Lipót, Guskály János, Gottlieb Józsefné, Gullfried Adolf, dr. Hamburg József, dr. Hamburg Józsefné, dr. Jacobi Emilné, Kékes Vilmos, Kelemen Bernát, dr. Kohn Hillel, Kovács Miklós, Léb Jenőné, dr. Marton Ernő, Molnár Jenőné, dr. Neufeld Mihály, Nemberger Ernő, Szentes Károly.

Ellenőrző bizottság: Lichtmann Aladár, dr. Polák Sándor, Salamon Jakab. Az országos választmány tagjainak névsorát holnapi számunkban közöljük.

A magyar párt székelvudvarhelyi nagygyűlése kimondotta, hogy a magyar kisebbség sérelmeivel a Népszövetséghez fordul

Ujra Bethlen Györgyöt választották meg a párt elnökévé. Elfogadták az új szervezeti szabályzatot

(Székelyudvarhely, október 15. *Az Uj Kelet tudósítójától.*) A magyar párt tegnap tartotta meg Székelyudvarhelyen negyedik nagygyűlését, amelyen tizennyolc vármegye és hat városi tagozat képviselőiben kétszáznegyvenhat delegátus jelent meg.

A nagygyűlés előtt a szakosztályok folytatták le tanácskozásukat. Gyárfás Elemér a gazdasági szakosztály elnöke a gazdasági nyomor miatt a kormány gazdasági politikáját teszi felelőssé, mellyel szemben a felszólalók nagyrésze arra mutatott rá, hogy a magyar bankok üzleti vállalkozások csupán, amelyek nem vesznek részt a magyarság társadalommentő munkájában. Több javaslat hangzott el annak érdekében, hogy egy központi nagy magyar pénzügyi intézet létesíttessék.

Magyar kultur-hét

A közművelődési szakosztály ülésén a súlyos iskolasérelmek jutottak szóhoz, annak hangoztatásával, hogy a magyarság kulturális színvonalát, ha kell az iskolán kívüli oktatásra támaszkodva is, fenn kell tartani. Teleky Ádám gróf egy magyar kulturális nagyhét megrendezését ajánlotta. Kiss Elek falusi kulturházak emelését javasolta, majd Szentimri Jenő a sajtócenzúra s az ostromállapot, a jogtalanul magas színházi megadóztatások ügyére hívta fel a pártvezetőség figyelmét, javasolva, hogy a magyar pénzügyintézetek a száz bankok példáját követve évi mérlegükbe következetesen állítsák be az öt százalékos kulturadót.

A nagygyűlés vasárnap reggel 9 órakor kezdődött Csulay Lajos elnöklete alatt. A különböző formalitások lezajlása után gróf Bethlen György pártelnök tartotta meg expozéját, melyben elsősorban rámutat a magyar áldozatkészség fokozásának szükségességére. Majd beszámolót tartott a tíz év előtti eseményekről, melyek az erdélyi magyarság életében sorsdöntő változást hoztak létre. Felsorakoztatja a gyulafelhárvári határozatot és a kisebbségi egyezményt, ama pontjait, melyek Romániában a kisebbségi népek és felekezetek számára jogegyenlőséget és védelmet garantálnak. Bethlen György beszédében leszögezte,

hogy mindezekből a konkluzióból jóróman semmi sem valósult meg sőt a mai állapotok a tíz év előttihez képest jelentős visszafelé fejlődést mutatnak. Csak természetes, hogy ez az állapot a legnagyobb csalódást szülte minden vonalon.

Az ígéretek politikája

— Ígéretekig csak eljutottunk — mondotta Bethlen György — de az ígéretek és beteljesülés közötti időszak már túl-hosszúra nyúlik. Epen ezért nem szűn az ígéretek további politikáinkat nem alapít-hatjuk. Nem vagyunk hajlandók lemondani a magyarságot megillető jogok egyikéről se, miertis követeljük az egyenlő gazdasági és kulturális elbánást. Minden törvényadta eszközzel s minden fórum előtt küzdeni fog a magyarság jogaiért, ha kell ama nemzetközi fórum előtt is, melynek védelme alatt a kisebbségi jogok állanak.

Bethlen György nagy tetszéssel fogadott expozéja után Inczedy-Joksmann Ödön dr. ügyvezető alelnök az intézőbizottság jelentését terjesztette be a párt mult évi működéséről.

A jelentés tudomásulvétele után Pál Gábor dr. eszkeredai ügyvéd tartotta meg beszédét, mely elkeseredett és izzó hangjával hatalmas visszhangra talált a hallgatóság körében. Felsorolva a súlyos sérelmeket, melyek a kisebbségi élet minden területén nyomasztóan éreztetik hatásukat, kijelentette, hogy Erdélyt a hatalmasok gyarmati nívóra süllyesztették le s az általános nyomor már az egyéni egzisztenciát is megtámadta.

Pál Gábor dr. gyújtó beszédének végén beterjesztette határozati javaslatát, mely kimondja, hogy a magyar kisebbség panaszainak egész tömegével és tíz év alatt felgyűlt minden keserűségével a Népszövetséghez fordul orvoslásért.

A Népszövetség elé

Pál Gábor határozati javaslatát a közönség óriási lelkesedéssel fogadta. Az egész terem felállva helyeselte és tapsolta. A párt-határozat szövege a következő:

A magyar kisebbség tíz év óta a törvénytelenségeknek, jogtalanágoknak és egyenlőtlen elbánásnak telso-

rolhatatlan szenvedéseit viseli. A gyulafelhárvári határozatokban és a párti egyezményben ígert kisebbségi jogokra való hivatkozás, valamint az államhatalom gyakorlásában is az egyenlőség és igazságosság alkalmatlanságának állandó követelése hiábavalóknak bizonyultak. A váltakozó kormányok a jogos követelések teljesítését nemcsak következetesen megtagadták, hanem sérelmes törvényes rendeletek, valamint törvénytelen intézkedések által is a magyar kisebbség kulturális és gazdasági létfeltételeit alapjaikban támadták meg.

Állampolgári kötelezettségeinek becsületes teljesítése és az ország érdekében való közös munka felajánlása nem segítette elő annak felismerését, hogy a kisebbségi probléma megnyugtató megoldása az ország javára is szolgál. Mindezeknek megállapítása mellett az országos nagygyűlés ünnepélyesen tiltakozik a kisebbségi problémának minden olyirányú rendezése ellen, mely a kisebbségeket nem jut-tatja a jogok és szabadságok ama tel-jességéhez, melyet számunkra a nemzetközi szerződések biztosítanak. Az országos nagygyűlés felhatalmazza és utasítja az elnökséget, hogy a magyar kisebbség panaszait a Nemzetek Szövetsége elé juttassa.

Bethlen György elnök megállapítja, hogy a pártvezetőség súlyos mulasztást követne el, ha nem fogadná el utmutatásnak és legsürgősebb teljesítendő kötelességének a Pál Gábor dr. határozati javaslatában lefektetett Principiumokat.

A határozati javaslat elfogadása után a szakosztályok beszámolóit következtek, melyeknek keretében Gyárfás Elemér, Pál Árpád, Kocsány János dr., Dobay Péter, Veres Donát, Willer József kép-

Az őszi és téli ruha szükségletét legelőnyösebben a

„Louvre“

női divatruházban Cluj, Piata Unirii 8 szerezheti bel

Reklámáraink a következők:

1 m. vászon (leherneműre)	29.50
1 m. mosott schiffon 90 cm széles	45.—
1 m. mosott flanel	39.—
1 m. mosó bársony (gyönyörű színek)	136.—
1 m. csillogó gyapjú-kasha	320.—
1 m. 140 cm széles gyapjú-kasha	550.—

Kabát és kosztümszövetek óriási választékban! Szvetterek és pull overek gyári lerakata.

LITHYNIA Gyógyvíz

Paptamási ásványvíz

Gyomor-, vesé-, hólyag-, epe- és csu-zban annak legjobb orvossága. Képviselet: DACIA víztelep-üzem, Cluj, Calea Regele Ferdinand

Érettségire

középiskolai, polgári és magánvizsgákra előkészít

BALGÓCZY magántanfolyam

Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. szám

Bratianu Vintila nagy expozéja a kormánypárt értekezletén

A miniszterelnök bejelenti, hogy a kormány végrehajtja a stabilizáció művét

Bucuresti, okt. 15. A kormánypárt ma délután értekezletet tartott a szenátusban Nicolaescu elnöklétével. Bratianu miniszterelnök szólott fel elsőnek és beszédében rámutatott azokra a nehéz körülményekre, melyek között az országnak Ferdinánd király és Bratianu Jone halála óta át-haladnia kellett. Kijelenti, hogy a liberális párt a pénzügyi konszolidációt megvalósítja.

Ma realizálni kell a stabilizációt, mert az nemzeti szükséglet Nagy nehézségek voltak legyőzendők. Diszkreditálva voltunk a külföldön. Egy évi munka után maximális eredményt értünk el minimális áldozatokkal. Megvalósíthatjuk a stabilizációt a világ összes nagybankjainak a szolidaritásával.

A miniszter ezután reményét fejezi ki, hogy Nemetszággal is sikerülni fog a meg egyezés. A világ elismerése jut kifejezésre az eddig diszkreditált Románia iránt a stabilizáció megvalósításánál.

Bártha a nemzeti parasztpártot, amely a stabilizáció ellen küzdött. Kijelenti, hogy a stabilizáció nem függ egyedül a hozandó törvényektől, hanem azok alkalmazásának módjától is. Számunkra ez megnyitása a kapuknak a világgazdaságha való belépés felé. Később majd megkapjuk a szükséges beruházásokhoz is a tőkét.

Apellát valamennyi román lelkiismeretre a stabilizáció sikere érdekében, mert ennek kontinuitása biztosítandó.

Rátér a petroleumanamára és kijelenti, hogy a vizsgálat az ő utasítására indul meg. (Ellenzés.) Mrazec miniszter közölte volt vele, hogy az állam vagyonra veszélyeztetve van.

Ő maga követelte az állam jogainak visszaállítását, a hűbös tisztviselők megbüntetését és szigorú szankciókat azok ellen, akik a tisztviselőkkel együtt károsították meg az államot.

Kéri a parlamentet, hogy ne foglaljon állást ebben a kérdésben mindaddig, míg az igazságszolgáltatás nem mondja ki az utolsó szót.

Beszél a besszarabiai szárazságról, amelyet sok helyen tuloznak. A kormány

megtesz minden lehetőt a bajok enyhítésére. Kéri a liberális Pártot, maradjon szolidáris és fegyelmzett az ország szolgálatában. Közli, hogy a felirati vitát több fontos javaslat elintézése végett meg fogják szakítani.

A miniszterelnök beszédét hosszantartó taps és óváció követte, majd Saveanu kamara elnök biztosította Bratianut a parlament tagjainak nagyrabecsüléséről és szeretetéről. Istrate Micescu kifejezést ad ragasz-

kodásának a miniszterelnök személye iránt és hűségének a liberális párt iránt. Parlamenti vizsgálatot kér azonban annak behizonyítására, hogy tisztán ügyvédi szerepe volt a petrólum-ügyben.

Nae Simionescu és Stefan Ioan kéri, ne jelöljék őket újból a kamara alelnöki tisztségeire és a párt támogassa egységesen a hivatalos listát.

A pártértekezlet ezzel végetért.

A szenátus ülésén újból Nicolaescut választották meg elnöké, Iliescut Furcareanut, Toma Artereanut és Zigra Miklóst alelnökökké.

Általános sztrájkká fajult a lodzi textilmunkások sztrájkja

Kétszázezermunkás sztrájkol. Lehet, hogy a villanyvilágítás is megszűnik. Zárva vannak az üzletek

Varsó, okt. 15. Lodzban a sztrájk már csaknem általános jellegű lett. 1.500 textilvállalatnál több mint kétszáz ezer munkás sztrájkol. Ma az összes üzletek zárva maradtak még az élelmiszerüzletek is. Magánfelelnek

telefonkapcsolásokat nem eszközölnék az utcákon a központi forgalom a kocsivezetők hiánya miatt szünetel. A lodzi hadtestparancsnokság két magasrangú tisztje a lenyel fővárosba utazott, hogy kikérjék a sztrájk to-

vábbterjedését illetően a hadigymnizster és a kormány utab intézkedéseit. Nincs kizárva, hogy a sztrájk esetleg kiterjeszkedik a villamosvilágítási üzemek munkásaira is s a város sötétben marad.

Véget értek a perbeszédék a kolozsvári monstre-perben

Dr. Dobrescu szenátor nagy védőbeszéde. Dr. Lazár Aurel a kormányt teszi felelőssé a kommunista-per külföldi visszhangjáért

(*Oluj-Kolozsvár, október 15. Az Uj Kelet tudósítójától.*) A kolozsvári hadbíróóság előtt folyó monstre-perben ma délelőtt a perbeszédék is befejezt nyertek. A szeptember 10 ike óta húzódó hatalmas pernek lezárásától most már csak néhány nap választ el, mert a mai napon már a vád és védelem replikáira is sor kerül, a vádlottaknak az utolsó szó jogán tartandó felszólalásai után pedig ítélethozatalra vonul vissza a hadbíróóság. Itélre így előreláthatólag esütörtökön lehet számítani.

Hétfőn reggel Lazár Aurel dr. folytatta szombaton megkezdett védőbeszédét. Ezuttal részletesen tért ki az egyes vádlottak ellen emelt vádra és különösen dr. Rozvány Jenővel foglalkozott. Elmondta, hogy eleinte dr. Rozvány egyszerű mellékszereplője volt a pernek és csak súlyos egyénisége helyezte egy a sajtó, mint a bíróság előtt a per homlokterébe. A vádirat semmi néven nevezendő pozitívumot nem hoz fel vele szemben, hisz a vádiratban foglalt ügyekben Rozvány már részben amnestiát, részben pedig felmentő ítéletet kapott. Ugyalászik azonban, hogy a vádnak érdekében állott kísérletet tenni arra, hogy Rozványt kompromittálja és ezért

Kereszuri Ollean Sandort, az erdélyi közélet hirhedt moral insanity alakjai állította a hadbíróóság elé a vád koronatanujaként.

Ilyen tanuvalomásoktól azonban nem lehet egy ember sorsát függővé tenni.

Beszéde végén dr. Lazár Aurel kijelentette, hogy a kommunista per nem egyéb kormánymanővernél, mely az ország hírnevének többet ártott, mint amennyit használt a kormány érdekeinek. Ezért a felelősséget a kormányra kell hárítani, a vádlottakat pedig, miután a tárgyalás során ártatlanságuk kétség-telenül behizonyosodott, fel kell menteni.

Lazár Aurel dr. beszéde után öt perces szünetet rendelt el a hadbíróóság, amely idő alatt a védelemnek bukaresti táviratot kézbesítettek. A távirat szerint Bu-

karestben letartóztatták Lazár Ödönne, Kahana Rózsit, aki a bukaresti lapok számára Nicol védőügyvéd és Negulescu kapitány beszédének szövegszerűt kéziratát vitte. Kahana Rózsai ezútszerint a bukaresti sziguranca foglya, a nála talált beszédek pedig elkönfliskálták.

Dr. Dobrescu Demeter ügyvédsvétségi elnök a hir hallatára táviratot küldött a belügyminiszteriumhoz amelyben tiltakozását fejezte ki a letartóztatás ellen.

A szünet után sor került dr. Dobrescu Demeter védőbeszédére. Az ügyvédsvétségi elnöke rövidre fogta védőbeszédét, amelyet azzal kezdett, hogy ügyvédtársai munkáját lényegesen megkönnyítették tartalmas és hosszas fejtegetéseikkel. Épen ezért nem látja szükségessnek, hogy világnézetit kérdéseket részletezzen csupán annak a megállapítására szorítkozik, hogy

sajnos, Romániában úgy a társadalmi, mint a politikai élet demokráciája tulságosan csökevényes még ahhoz, hogy politikai és szociális áramlatok jelett az állam magasabb szemszögéből ítélet mondhatassunk.

Romániában nincs még kialakult világnézetit párt, vagy legalább is ilyen még nem volt kormányon. Ilyen körülmények között nem is mondhatunk ítéletet a bolsevizmus felett, de a facismus felett sem. Mindkettő diktatórikus államforma, de kitudja, hogy egyik a kettő közül nemre tudna diadalra jutni Romániában. Előbb tehát demokratikus és becsületes politikai élet kell meghonosodjon Romániában és akkor majd jogunk lesz ítéletet mondani eszme és eszme fölött.

Leszögezte, hogy az államnak szervei révén kell állampolgárai és a külföld előtt a maga lojális és becsületes mivoltát bizonyítania. Romániában ennek éppen az ellenkezője történt. A hatóságok nem lojálisak. Hajszás folytatnak egyes osztályok, különösképen pedig a munkáskaszt ellen. Ez a rendszer megszületett abban a pillanatban, amikor liberá-

lis kormány jónak látott üldözöbe venni minden gondolatot és akciót, amely ellene irányult.

Ezért nálunk mindenki bolsevikit, aki telenri emelni szavát a liberális kormány ellen.

Romániában nem létezhetik radikális oppozíció anélkül, hogy a „Moszkva kezze vádaskodás egészen illetéktelenül lép-tenyomon fel ne bukkanjon.

— Egy alkalommal — mondotta dr. Dobrescu — hozzám jött egy regáli ember aki hosszabb időt töltött Erdélyben. Megkérdeztem tőle, tetszik-e neki Erdély. Azt felelte, hogy tetszik, tetszik, csak hogy Erdélyben mindenki bolsevikit. Megkérdeztem, honnan szedi ezt a fust esa vádat. —Hát igen, — mondotta az emberem — ha valakit pofonutók, az ketszer adja szava fe egész közelítükkel urala az a fésves felfogás, mely a visszana tott két pofont összeléveszti a bolsevizmussal.

Dr. Dobrescu azzal fejezte be beszédét, hogy a katonas gavallériának baráttal és fogollyal egyformán kell elbánnia. Kéri a vádlottak felmentését.

Az eleven szóbeli leendőlettel megtartott védőbeszéd után még Nicol Constantin emelkedett szólásra, aki dr. Herzfeldnek, a fádgyalás Berliobe visszautazott vendégnek deklarációt nyújtotta át a hadbíróáságnak. A deklarációt a berlini makássegély szervezetek nyilatkozatait tartalmazza. A tárgyalást ma reggel fél 9 órakor folytatják.

Rádió,

csillárok, égők, villanszerelés

CONSTRUCTIO

Ciuj, P. Unirii 32. Telefon: 83.

Ingyen cipőtalpat kap régi cipőjére a

HERMA

cipőgyári lerakatban, ha 500 leien felül vásárol.

Október 15-től csak november 4-éig

HERMA

Első Nagy szebeni Cipőgyár R-T. lerakata Ciuj, C. Reg. Ferd. 22.

Legolesőbb ruhaüzlet: BAUMZWEIG, Regele Ferd. 11. Oriási választék női kabátokban és férfiruhaban. Női kabát 1200, férfiruha 1400, szőrmabunda 6900 lejtől!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetem erdélyi és bánászi zsidóság napilapja.

Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak iorras megjelölésével engedjük meg.

Mit tanult Amanullah király a civilizáció földjén? Amanullah, Afganisztán hatalmas királya, tudvalevőleg hónapokat töltött Európában, a modern civilizáció bölcsőjében. Bejárta az összes fővárosokat, kezét fogott az összes uralkodókkal, végignézett szemléket, muzeumokat, esképtárakat, mondott felköszöntőket, hallgatott szónoklatokat... szóval megismerkedett az európai civilizációval. Epen ebben az időben a bék volt napirenden. Béképaktumokat kötöttek, békéről beszéltek Genfben, békeszerződésekről tárgyaltak az államok, döntőbírósi egyezségeket állapodtak meg és barátsági jegyzéket cseréltek ki. Ha volt szeme Amanullah királynak, akkor láthatta, hogy Európa valóban a civilizáció humusza. Itt mindenki békéről beszél, békéről ír és békéről álmodik. S mégis mit művelt ez az ázsiai uralkodó! Egy afganisztáni távirat azt mondja, hogy őfelsége most összehívta tanácsadóit és elmondta nekik, hogy Európában való jártában 55,000 darab modern zárvartu fegyvert, 106 darab ágyút, 6 darab tankot, 5 páncélvonatot és 6 gépfegyvert vásárolt. A fegyverek számára szükséges municiót természetesen szintén megrendelte. Sőt a repülőgépekről sem feledkezett meg és azokról a bombákról sem, amelyeket a repülőgépekről le lehet dobni a városokra és falvakra. Ime ezt tanulta Afganisztán hatalmas királya a civilizáció bölcsőjében. A békéről szóló szótamokat végighallgatta és közben aláírta az ágyukra vonatkozó megrendeléseket. Alig lehet kétség afelől, hogy ez az ázsiai kényur alaposan kiismerte a civilizáció bölcsőjét.

* **Jegyezze meg, hogy Aspirintablettát csak az eredeti Bayer-féle csomagolásban (6 vagy 20 tablettá) vásároljon. Így valódi tablettákat kap.**

— **Újrendszertől számtankönyv jelent meg.** A bukaresti Cartea Românească kiadásában újrendszertől és pedagógiai érték tekintetében figyelmremelő jelentőségű számtankönyv jelent meg. Az új számtankönyvet Maria Beiu Paladi írta és Lates Miklós tanfelügyelő, több magyar tanító közreműködésével fordította magyarra. A kétnyelvű (magyar és román) tankönyv, amellyel, hogy eredeti és modern rendszerével rendkívüli módon megkönnyíti a gyermekek számára a számtan alapelemeinek elsajátítását. — egyben arra is alkalmas, hogy könnyebbé tegye számunkra az államnyelv megtanulását. Az új számtankönyv nyomdatechnikai szempontból is érdekes: színes nyomással is találkozunk benne. Valószínű hogy a könyv az összes kisebbségi elemi iskolákban rövidesen a legkedveltebb tankönyvek közé fog tartozni. A könyv ára 18 ei.

Garantált orth. kóser
frissen fejt

tehéntej

modernül felszerelt tejgazdaságból, naponta készler (reggel és este) házhoz szállítva is kapható

Schwartz Ignácánál
Rudolf-ut 35.
Meschgiach: Farkas Manó.

Hirdessen az „Uj Kelet“-ben

Nagy közokirathamisítási bűnygyben folytat nyomozást a kolozsvári rendőrség

(Cluj-Kolozsvár, október 15. Az Uj Kelet tud.) A késő esti órákban a kolozsvári rendőrség épületében egy igen széles körre kiterjedő bűnygyben indult meg a vizsgálat. Több gyanúsítottat vezettek elő, akik állítólag egy nagyobb okirathamisító szövetkezetnek tagjai. A bűnygy szálai Bihar megyébe vezetnek és az egyik letartóztatott, aki

Kolozsváron lakó cipész sógoránál szállott meg, hogy innen irányíthassa az okirathamisító szövetkezet üzleleit, maga is bihar megyei illetőségű. A rendőrség a nyomozás érdekében nem közli a letartóztatottak nevét, de minden valószínűség szerint a holnapi nap folyamán újabb letartóztatások várhatók.

Nincs megegyezés a szaloniki szabadkikötő ügyében Görögország és Jugoszlávia között

Görögország a barátsági szerződés ellenére sem enged meg Jugoszláviának, hogy háboru esetén hadiszereket szállítsen át területén

Athen, október 15. A lapok méltóan Venizelosz miniszterelnök külföldi utjának eredményeit. Beavatott helyről származó értesülések alapján leszögezni kívánják, hogy Görögország jegyzőkönyvi megállapodást létesített ugyan Belgrádban a jugoszláv-görög barátsági szerződés megkötésére, de a jugoszláv kivánások legfontosabb pontjában a szaloniki szabad kikötő kérdésében még em történt végleges megegyezés. Sumenkovic helyettes

külgyminiszter ugyanis azt szerette volna elérni, hogy Görögország biztosítsa jugoszláviának háboru esetére a hadianyagszállítást a szaloniki kikötőbe és a kikötőből a jugoszláv határig vezető vasútvonalon át. Görögország azonban egy Olaszország és Jugoszlávia közötti háborus konfliktus esetén nem akaria megengedni a hadiszereket átszállítást görög területeken. A lapok heleyslik Venizelosz álláspontját.

Erdélyrészi Csillárraktár Hészv.-T.

Radió-szaküzlet

Str. Memorandului (Unió-u. 1.)

— **Eljegyzés.** Stark Reilát Satu-Mareról eljegyezte Strohl Mór Sighetről (m. k. é. h.)

— **Leichter Erzsike** urleányt Oradea (Nagyváradról) eljegyezte Grósz Menyhért Negrestiből (Felsőfalu). Minden külön értesítés helyett.

— **Személyváltozás a Banca Marmorosch, Blank et Co.-nál.** A Banca Marmorosch, Blank et Co. vezérigazgatósága C. Popescu-Balteni tanárt a bank marosvásárhelyi fiókjának igazgatóját hasonló minőségben a kolozsvári fiókhöz helyezte át. Az új igazgató jónévi közgazdász és a helybeli gazdasági akadémia tanára, aki ezen minősége megtartása mellett, Dr. Borbély István, a bank jelenlegi igazgatójával egyetemben fog a pénzügyintézet vezetésében részt venni.

Olvasza el a **Herma** cipőzset ma! hirdetését.

Meghalt a zsebórák »Olcso János«. Londoból jelentik: Meghalt a minnap Denverben Róbert H. Ingersoll nagyiparos, aki arról volt híres, hogy ő hozta először forgalomba világszerte az olcso zsebórákat. Fialat korában atyjának michigani farmján gazdálkodott, de már akkor mindenféle technikai találmánvon törte az esztét és a többi közt egy írógépet is szerkesztett — gyermekjátékszernek. 1879-ben Newyorkba ment szerencsét próbálni

és találmányával 32 dollárt szerzett. Ezen a pénzen műszereket vásárolt és megcsinálta az olcso zsebórákat. Addig nagyon drága volt az óra és csak kevesen juthattak hozzá. Az ő olcso órájának csak egy dollár volt az ára és hamarosan ki kellett bővítenie órászületét a nagy kereslet miatt. Találmányát szerencsére, idejében szabadalmaztatta és nem lophatták el tőle.

Nagy választék legújabb

Radió

készülékekből és alkatrészekből.

Pénzemberek hamarosan észrevették, hogy az olcso órákkal nagy jövedelemre tehetnek szert és módot adtak Ingersollnak egy nagy óragyár alapítására. A részvénytársaság egy esztendő alatt annyira fejlődött, hogy üzemelt, hogy 12,000 egydolláros órárt volt képes gyártani. Ma már persze ez az eredmény kevés volna egy modern gyárnak, de akkoriban szinte bámulatos volt. Világszerte elterjedtek az úgynevezett Bee-órák és idővel a konkurrencia lehetővé tette, hogy más vállalkozók is leszállítsák a zsebórák régi drága árát és a szegény emberek is meg tudhassák hánvat üttö az óra! Ingersoll, aki 32 dollárral kezdte meg pályáját, mint milliós halt meg.

***Bankok, biztosítóintézetek és gvérvállalatok figyelmét felhívjuk arra,** hogy elsőrangú irodai munkaerők várnak nálunk elközvetítésre. Igényléseikkel forduljanak bizalommal ingvenes állasközvetítő osztályunkhoz. Magánalkalmazottak Szövetsége Cluj, Str. Cozálniceanu No. 7

Az erdélyiek figyelmébe

Felhívjuk a figyelmét, hogy a közismert elsőrangú éttermünkkel kapcsolatban (az emeleti helyiségünkben) egy teljesen elkülönített **„Vegetariu éttermet“** rendeztünk be, mely a városban az egyedüli **vegetariu konyha** hol tisztán vegetaris és vitamín tartalmu ételeket szolgálunk fel. **Modern berendezés, pontos kiszolgálás.** — **Olcsó árak.** **Restaurantul Grossmann, Bucuresti** Str. Domitiei Anástas a 10.

Vegetariu konyha

SPORT

KAC—Haggibbor 2:0 (1:0). Biró Muresan. A teljesen felázott pályairrealissá tette a játékot, mely mindvégig egyenlő ellenfelek játékát mutatta. A KAC raklói játékára a Haggibbor technikásabb akciókkal felelt, amelyek azonban a bokaig érő sárban rekedtek. A mérkőzést a szerencsésebb csapat nyerte Kozma és az utolsó pillanatban Szaniszló góljaival. A Haggibbor a játék egész ideje alatt támadásban volt, de a csapat egész szezonban nagy hiányossága: a csatársor gólképtelensége és sorozatos balszerencsége miatt nem egyenlíthetett. A csapatból Frenkel, Neumann, Zélig és Szálgyi játéka emelkedett ki.

Romania—CFR 1:0 (0:0). A CFR híveinek szerzett kellemes meglepetést jó játékkal, mellyel a játék egész ideje alatt egyenlő ellenfele tudott maradni a bajnokcsapatnak. Izgalmas első féldő után a Romania Hategan góljával szerzi meg a vezetést. A CFR támadásai már-már egyenlítést hoznak, amikor a hirtelen beállott sötétség miatt a bíró lefújta a játékot. Az elmaradt husz percet nyolc napon belül játsszák le.

Vidéki eredmények

Máramrossziget. MSE—SzSE 3:1 (0:0) bajnoki, bíró Németh.
Arad. ATE—AMTE 1:0 (0:0) bajnoki bíró Husztig.
AAC—Gloria CFR 4:3 (3:3) bajnoki bíró Burdán.
Petrozsény. Jiul—Olimpia Arad 6:1 (3:0) bajnoki, bíró Darázs.

Ne mulassza el a kedvező alkalmat a **Herma** cipőzsetben.

Temesvár. Banatul—TAC 5:3 (3:2). Rapid—UDR 2:1 (1:0). ZsSE—Fratelia 2:1 (0:0). Politechnika—Kadima 4:0. A mérkőzésből csak féldőt játszottak. A Kimzsi—TMTE mérkőzés elmaradt.
Szegvár. BMTE Brassó—Unirea 3:1 (3:0).

Bukarest. Venus—Olimpia 2:1 (1:1). Juventus—Sp. Studentesc 8:3 (4:1). Macabi—Unirea Tricolor 2:1 (0:1).
Brassó. Brasovia—IAR 4:2 (2:2). Hergitta—Ivria 3:0 (2:0). Coltea—Olimpia 2:0 (1:0).

Nagyvárad. Petschauer és dr. Gombos magyar kardbajnokok vedégszereplése a legfényesebb siker jegyében zajlott le. Az akadémián a magyar vívók ellenfelei Hegedüs és Balázs, Kolozsvárról Fischer mérnök, Aradról pedig Schuller voltak, akikről Petschauerék a legteljesebb elismeréssel nyilatkoztak. A közönség lelkes ünneplésben részesítette az akadémia résztvevőit.

Külföldi eredmények

Ferencváros—III. ker TVE 3:0 (1:0). Góllövők Kohut (2) és Turay.
Hungaria—Ujpest 3:3 (1:0). Durva játék, mely egyenlő ellenfelek küzdelmét mutatta. Góllövők Kalmár, Hirzer és Molnár (Hungaria) és Wilhelm II., Wetzler, P. Szabó (Ujpest). Az Ujpest csapatának erősségei: Ströck, Auer és Wetzler az erdélyi futball hajdani büszkeségei.

Kispest—Vasas 2:0 (0:1).
Szeged. Nemzeti—Bástya 3:1 (2:1).
Szombathely. Somogy—Sabaria 2:1 (0:1).
Booskay (Debrecen)—Budai 33-as 4:2 (1:1). Megérdemelt győzelem.
A magyar—cseh birkozóverseny 8:6 arányban nehéz küzdelem árán nyerték a magyarok.

Vásároljon a három reklámhétben a **Herma** cipőzsetben.

* **A torok a légzőszervek megbetegedésének kapuja.** Ha a ragálytól meg akarja magát óvni, úgy vegye az orvosilag elismert Panflavin-pasztillákat. Kaphatók gyógyszerárakban és drogériákban.

(Cluj-Kolozsvár, október 15. Az Uj Kelet tud.) Kelet tud. érkezett forgalma borsó riz tek az o a déligyü Az impo zanak el lenek az anélkül, l zését inte nek. Az ennek a az iparká lone inditása érde nek helye szükségie amikor a kiárusítás

az ala egy te A varázs együtt minden folyt, k teljese Gellért Lándor Károly A trációv kötetes hivatal foglalj „Gr („A v folyta

Jelen natko

G

Jelenet a Genfi tó mellől

Írta: STEPHAN ZWETO.

Az idegen mozdulatlanul meredt az igazgató után s abban a mértékben, ahogy az egyetlen, aki a nyelvét értette, fávodott. Sötétedett el ismét már-már felderült arca. Fájó tekintettel követte a bizvozt egész a magasan fekvő szállodáig, anélkül, hogy a többi emberekre figyelt volna, akik különös magatartásán odádkoztak. Midőn pedig az egyik közülök részvétel megerintette a vállát és a vendégre mutatott, súlyos vállal szinte beszakadoi látszottak, oly mélyen lehajtott fejjel lépte át a vendéglő küszöbét. A sötét melletti szobát nyitották fel számára. Itt leült az asztalhoz, melyre a vendégfogadós cselédjé üdvözléssel egy pohár pálinkát állított. Ennél az asztalnál maradt mozdulatlanul az egész délelőtti folyamán. A falu gyermekei szakadatlanul leselkedtek be az ablakon s nézelgéltek és kibájták, ő azonban még csak fel sem emelte a fejét. A belépők kíváncsian figyelték, ő azonban meghajlott háttal és lehajtott fejjel, szőgyenlősen és féltéken, szóltanul ült tovább. Midőn pedig dőbben az ebédtől alkalmával egy egész sereg ember nevére töltötte be a helyiséget s száz és száz szó röpködött körülötte, melyekből egyetlen egyet sem értett, siketén és némán, az általános mozgalmasság közepette, elszonyodva idegensége felett, a kezei oly erősen remegtek, hogy alig tudta a leveses kanalat szájához emelni. Majd hirtelen egy vaslag könnyesepp gördült végig az arcán s hullott az asztalra. Féltéken nézett körül. A többiek észrevették és elhallgattak. Ő pedig szégyelte magát: s egyre mélyebbre esett súlyos, bozontos feje a sötét asztalra.

Egész estig ült így. Emberek jöttek és emberek mentek. Már nem érezte őket és már azok sem törődtek vele: egy darab árnyék ült a kályha árnyékában, súlyos kezével az asztalra dülve. Mindenki megfeledkezett róla és senkisémet figyelte, hogy a homályban egyszerre feláll s az uton, a szálloda felé, bambán, mint egy állat, elindul. Pár órát állt a szálloda előtt, levett sapkával a kezében, anélkül, hogy valakinek a szemébe mert volna nézni. Végül a különös alak, amint mereven és feketén, mint egy falörzs, a szálloda fényszikrázó bejárata elé állt, mégis felünn egy kifutó fiúnak, aki szolt a fogadó igazgatójának. Ismét egy kevés derű ömlött el a kétségbeesett arcon, amidőn a vendégfogadó igazgatója megszólította.

— Mit akarsz Boris, — kérdezte az igazgató?

— Bocsásson meg, — mondotta töredzetten az idegen — csak azt akartam tudni, hogy szabad-e hazamenni?

— Szabad Boris, — mosolygott az igazgató.

— Már holnap?

— Most a másik is elkomolyodott. A mosoly eltűnt az arcáról és kestrűen ejtette ki a szavait.

— Nem Boris, most még nem... Majd ha vége lesz a háborúnak.

— Mikor lesz vége a háborúnak?

— Azt nem tudom. Mi emberek nem tudjuk megmondani.

— Előbb nem szabad mennem?

— Nem, Boris.

— Messzi van még a vége?

— Igen.

— Nagyon sok nap még?

— Nagyon sok nap.

— En mégis elmegyek, Uram! En erős vagyok. Nem fáradok ki.

— De nem tudsz, Boris. Egy határ van közben.

— Határ? — és bambán nézett. Ezt a szót nem értette.

— Ezután ismét különös nyakassággal mondotta:

— At fogok uszni.

— Az igazgató majdnem elmosolyogta magát. A szolgá azonban fát nek: s ezért szelidén mondta:

— Nem, Boris, ez nem megy. A határ

az egy idegen ország. És az emberek nem éreztenek keresztül.

— De én nem csinálók nekik semmi új dologtalan a fegyveremet. Miért nem éreztenek a feleségemhez, ha az Isten nevében kérem meg őket.

— Az igazgató egyre komolyabb lett. Keserűség szállt át a torkán:

— Nem, — mondotta. — Nem éreztenek keresztül, Boris. Az emberek már nem hallgatnak Isten szavára.

— De mit tegyek, Uram?! Csak nem maradhatok itt?! Nem értem az embereket és ők nem értenek engem.

— Majd meg fogod tanulni a nyelvetük. Boris.

— Nem, uram, — és mélyen lehajtotta a fejét. En nem tudom megtanulni. En csak a mezőn tudok dolgozni és semmi egyéb. Mit csináljak itt? Hazá akarok menni! Mutasd meg az utat!

— Most nincs arra ut, Boris.

— De uram, csak nem tudja meg akadályozni hogy hazamegyek a feleségemhez és gyermekeimhez? En már nem vagyok katonát!

— De tudják, Boris.

— És a cár? — kérdezte hirtelen remegve a tisztelgéstől és a várakozástól.

— Már nincs többé cár, Boris. Az emberek lelettek.

— Nincs többé cár? . . . és bambán bambult a másikra. Az utolsó fény is kialudt a tekintetéből s azután egész lárdatlan mondotta:

— Nem mehetek tehát haza?

— Most nem. Várnod kell, Boris.

— Sokáig?

— Nem tudom.

— A sötétben egyre kinosabb lett az arca: — Már nagyon sokáig vártam. Nem tudok tovább várni. Mutasd az utat! Mégis meg fogom kísérelni.

— Nincs ut, Boris. A határon elfognak. Maradj itt. Majd találunk neked munkát.

— Az emberek nem értenek itt és én sem értem őket — válaszolta hajthatalanul. — Nem tudok itt maradni. Segíts rajtam, Uram.

— Nem tudok, Boris.

— Az Isten szent szerelmére kérlek, segíts! Segíts rajtam! Nem tudok itt élni.

Némán állottak szemben egymással. Boris megrázta a sapkát kezében: Miért forgattak ki akkor házamból? Azt mondták, hogy Oroszországot kell megvédenem és a cárt. Oroszország azonban messzi van innen és te azt mondod, hogy a cár . . . Hogy is mondtad?

— Letették.

— Letették, — értelmetlenül ismételte a szót: Letették. Mit tegyek most, Uram. Hazá kell mennem. Rongyos gyerekeim sirmak utánam. Nem tudok itt élni. Segíts rajtam, Uram.

— Nem tudok, Boris.

— Nem tud rajtam segíteni senki?

— Most senki.

— Az orosz egyre mélyebben hajította fejét, azután váratlanul és sötétén így szólt: Köszönöm Uram, — és elfordult.

Egész lassan ment lefelé az uton. Az igazgató sokáig utánanézett és még csodálkozott, hogy az orosz nem a vendéglő irányába megy, hanem le a lépcsőkön, a tó felé. Mélyen felsóhajtott és ismét bemélt a dolgára a szállodába.

A véletlen úgy akarta, hogy a következő reggelen ugyanaz a halász találta meg a vízbe fullt mezelen holttestét. Az orosz az ajándékba kapott nadrágot, sapkát és kabátot gondosan visszahagyta a parton s úgy ment a vízbe, ahogy előző nap kifogták. Az esetről jegyzőkönyvöt vettek fel s mert az idegen nevént nem tudták, egy olcsó keresztűt állítottak a sírja fölé, egyikét ama kicsiny, névtelen sorsok felett álló keresztneknek, amelyekkel most be van töltve Európa egyik végétől a másikig.

(Vége.)

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Kedd fél 4-kor és fél 6-kor: Amerikai vőnusz (Mozielőadás) és a kubáni kozák kórus föllépése. (Helyárak: 20 és 10 lej. Sorozatszámok: 94-95.)

Kedd este fél kilenkor: Cseregyerekek (Operette-repriz bérletszűnőben, 100 zihelyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárakkal. Kezdele 8 ó. Ssz. 96.)

Kedd este háromnegyed 11-kor: Finom kis lakás. (Párisi bohózat-ujdonság először. Éjjeli előadás és csak felnőttek számára. Rendes helyárak. kal Bérleten kívül. Sorozatszám 97.)

Szerda fél 4-kor és fél 6-kor: Amerikai vőnusz (mozi-előadás) és kubáni kozák kórus föllépése más műsorról. (Hely árak: 20 és 10 lej. Sszámok: 98-99.)

Szerda este fél 9-kor: Marjusa, a kis eszedleány szerencséseje. (Ujdonság előadás végén a kubáni kozák kórus bucsuföllépése más műsorról. (Rendes helyárak Napi bérlet 8. szám. C. Sorozatszám: 100.)

Csütörtök fél 4-kor: A borzalmak városa. (Mozielőadás 20 és 10 lejes helyárakkal. Sorozatszám 101.)

Csütörtök 9-kor: Tánase román revütársulatának föllépése. Sszám: 102.)

Péntek fél 4-kor és fél 6-kor: A borzalmak városa. (Mozielőadás 20 és 10 lejes helyárakkal. Sszám: 103-104.)

Péntek este 9-kor: Tánase román revütársulatának föllépése. (Sszám 105.)

Szombat d. u. fél 4-kor: *Déryné* ifjasszony (Első ifjusági előadás igen olcsó helyárakkal. Sorozatszám 106.) Előadó tanár: Dr. Császár Károly.

Szombat este fél 9-kor: Ábris rózsája (Ujdonság először. Premiére-bérlet 9. szám. Sorozatszám: 107.)

Őszi és téli **Divatkülönlegességek** kabát- és ruhaanyagokban.

Garantált minőségű **„Sighisoara“ selymek** szolid árakban

Grünwald és Steiner
Női divatkülönlegességek áruházában
CLUJ, PIATA UNIRII No. 12.

Vasárnap d. e. 11-kor Megjött a gólyát (Harold Lloyd-ó. mozi-matiné 15 és 10 lejes helyárak. Sszám: 109.)

Vasárnap fél 6-kor: Finom kis lakás. (Párisi bohózat-ujdonság 2-odszor. Rendes helyárak. Sszám: 110.)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Ábris rózsája. (Ujdonság 2-odszor. Napi-bérlet 9. szám. A. Sszám: 111.)

Hétfőn fél 4-kor és fél 6-kor: Mozielőadás (Sorozatszám: 112-113.)

Hétfő este fél 9-kor: Ábris rózsája (3-adszor. Napi-bérlet 9. szám. B. Sszám: 114.)

Kedd fél 4-kor és fél 6-kor: Mozielőadás. (Sorozatszám: 115-116.)

Kedd este fél kilenkor: Dohnányi Ernő, Telmányi Emil és Medek Anna Schubert-estéje. (Főlemelt helyárak kal. Bérleten kívül. Sszám: 117.)

A színháziroda közleményei:

Ma éjjel: Finom kis lakás premiére. Csak felnőtteknek! Éjjeli előadás lesz ma a színházban. Színe kerül a Finom kis lakás, ez a hallatlan mulatságos meglehetősen sikamlós, igazi párisi bohózat-ujdonság, amely Párisban és Budapesten is nagy sikert aratott. Éppen azért, mert a finom kis lakás nem fiatal lányoknak való, a színház nem adja bérletben, sőt nem is a rendes színházi előadásokra szánt időben, hanem háromnegyed tíz órai kezdetű adja éjjeli előadásaként. A Finom kis lakás minden merészsége mellett is finom és a jóízűs határait nem lépi át sehol. Aki felejteti akaria napi gondjait, buját-bajait, az nézze meg ma a Finom kis lakást.

A kubáni orosz kozákok bucsuja. Holnap este a Marusia előadása után új és gazdag műsor keretében bucsuzik a kubáni orosz kozák-kórus, amelyet olyan gyorsan fogadott szívetébe a kolozsvári közönség

Ma este 8 órakor mozihelyárakkal: Cseregyerekek. Farkas I. népszerű operettejét a Cseregyerekeket pár év óta nem adták. Ma este új szereposztással kerül színpa a mulatságos operette és pedig bérleten kívül. mozi-helyárakkal. 50, 40, 30, 20 és 10 lej egy-egy jegynek az ára.

Ma és holnap délután is föllépnek a kubáni orosz kozákok 20 és 10 lejes helyárakkal. Ma és holnap két-két mozi-helyáros előadás lesz a színházban. Az első előadás félhatkor a második előadás félhatkor. Egy grandiózus gyönyörű filmet fognak vetíteni Amerikai Vénusz címen. Ma is holnap is minden mozielőadás keretében fél fognak lépni a kubáni orosz kozákok. Helyárak: 20 és 10 lej. Jegyek előre válthatók.

Téglagyár bérbeadás.

Besztercén levő téglagyárunkat mely egy 80 Hp. nyersolajmotorral, egy 3-as téglapréssel, egy revolverpréssel, két kupáscserépsajtóval, modern körkemencével és szárító színekkel van felszerelve **bérbe adni óhajtanók.**

Eladó:

a cluji gyártelepünkön: egy jókarban levő 16 Hp. és egy jókarban levő 60 Hp. Ganz elect motor

Érdeklődők részére bővebb felvilágosítással szolgál:

Industrie de Lut și Piatră din Cluj S. A.
CLUJ, Piața Unirii 20.

Hirdessen az Uj Keletben

KIAD
SZER
EJ
EL OFI
Eg
Fe
Ne
Eg
IX é
19
Z
A techn
szerű es
ujabb jel
emberiség
óriási lé
az Océan
viharokká
földjére.
Az Océ
a fantasz
nak az
sem jelen
mumát, a
a fehér e
fog érn
érkezése
mot jelöl
hatvan er
gett az O
lényegesen
való átke
is behoz
népek eg
távolsága
dukálódik
Hála é
doktor, a
lótát, av
nyok min
riséget ki
gének sz
ták előtte
dalmát.
Hogy a
gadjuk az
haladásna
idő, — ug
megállapít
állítás
kai teljes
rántsínsé
lati fejlőd
a rádió, a
korszakáb
még sötét
zatait köv
nyaival, g
mejt leig
állami és
rén legk
legyőzni.
Az a Ze
legmágasá
közelíteni,
borzalmas
Zeppelin
ténybe, a
rodalmába
képet: a
ranesnoka
hogy az o
megszállot
És száz
rakoztatni
támasztás
tikai, erke
korátsínsé
sitményéve
leme, ame
domány é
megdöntő
jadtak, es
ták át az
s ugyan
sabb techn
vonalon g
hetőbbé az
talmi tény
litikai és